

renere Deling mellem Jordskylden og Bygningsafgiften, end vi er i Stand til at naa ad den Vej, vi betraadte i 1910.

Nu ved vi nok, at der fra adskillige Sider vil blive sagt noget om, at disse Skatter nu ikke alene skal lægges paa med de Promiller. Talen er om: vi skulde gerne have det saaledes, at de efterhaanden bliver trykkende, saaledes at Jordværdien bliver trykket ned. Man gaar dér ud fra den Tanke, at jo højere Jordpriserne er, desto vanskeligere er det at komme i Besiddelse af Jord, og jeg skal være den første til at indrømme, at noget af det, der er vigtigst for vor Ungdom, ganske særlig vor Landboudom, er, at den kan komme i Besiddelse af Jord. Men jeg er aldeles ikke vis paa, at høje Jordpriser er en absolut Hindring derfor. I alt Fald er jeg aldeles afgjort vis paa, at i Tider, hvor der endogsaa har været meget lave Jordpriser, har det været langt betænkeligere at starte Jordbrug end i Tider, hvor der har været høje Jordpriser. Derksom vi vil gaa tilbage til 1820erne og 1830erne, hvor Jordpriserne var meget dybt nede, var der den Gang faktisk ingen, der vilde have med Jordbrug at gøre, fordi Risikoen var for stor. Kommer vi derimod op i Slutningen af forrige og Begyndelsen af dette Aarhundrede, er ganske vist Jordpriserne steget, men i Virkeligheden er det alligevel langt lettere at komme i Besiddelse af Jord. Sagen er nemlig den, at Vanskeligheden ved at komme i Besiddelse af Jord bestaar i to Ting. Den bestaar ganske rigtigt i Jordprisens Højde, men paa den anden Side ogsaa i Adgangen til at komme i Besiddelse af Kapital. Og med de udviklede Kreditforhold, vi har haft, har det været langt lettere end tidligere at komme i Besiddelse af Kapital, til Trods for at Jordpriserne er noget højere, end de var tidligere med de svage Kreditforhold. Dette har været en Hjælp til at bringe lettere Adgang til Jord.

Betingelsen skulde altsaa være, at Jordprisen blev trykket gennem Skatten. Jeg maa sige, at overfor dette melder jeg aldeles Pas. En af de Ting, vi først og fremmest har at tage Hensyn til ved Beskatning, er, at vi ikke ødelægger den Kapital, hvoraf Beskatningen skal fremgaa. Det er en almindelig Sætning i Beskatningsteorien, og jeg tror, det er det, der har fundet Udtryk i en Talemaade, jeg har set gaa igen i disse abnorme Aar — jeg ved ikke, fra hvem den oprindeligt stammer —, at man ikke maa slagte Hønen, der lægger Guldæg. Det gælder ogsaa overfor Jordbeskatningen. I det Øjeblik man lægger

saa stor Skat paa, at man trykker Værdien — ja, der er endogsaa nogle, der tror, at den ideelle Tilstand paa dette Omraade først kommer, naar Jordværdien gaar ned til Nul —, tror jeg, Folk snart vil faa Øjnene op for, hvad det egentlig er, der fører i deres Skjold, der hævder denne Nulteori, om jeg maa kalde den saa. Ja, hvis det var, som man vil hævde, Samfundets Jordværdi, der laa bagved, saa vilde der være nogen Mening i, at Staten tog saa store Afgifter deraf, at den enkelte, som sad med Ejendommen, ikke kunde faa den personlige Udnyttelse af sin Jord; men det er aldeles ikke Tilfældet. Hvor megen Samfundsværdi ligger der i dette Øjeblik i Danmarks Jord? Det turde være grumme lidt, naar man ser lidt nærmere efter. Den Mand, der ved ærligt og redeligt Arbejde — jeg tænker ikke paa Folk, som kommer frem ved Spekulation eller Lotterigevinster — har samlet sig en halv Snes Tusinde Kroner og har købt sig en lille Landejendom, prøv at komme til ham, og spørg, om det er Samfundets Jordværdi, han har der. Han vil sige: Nej, det er min Jordværdi; det er muligt, at Samfundet har været med til at fremkalde den i Tidernes Morgen, men Samfundet har solgt den, Samfundet har anerkendt Retten til, at den ene afhændede den til den anden, og jeg har købt og betalt den med mine ved personligt Arbejde skabte Værdier. Han finder sig aldrig i Verden i, at den bliver anerkendt som en Samfundsværdi, som Samfundet har Lov til at bringe ned til Nul ved en Beskatning.

Al denne Tale om, at Danmarks Jordværdier er samfundsskabte Værdier, er altsaa i Bund og Grund forkert. Der kan tænkes Steder, hvor det er Tilfældet, og jeg ved fuldt vel, at hvis vi gaar til nye Lande, hvor man har det, Henry George kalder Dyrkningsgrænsen, saa er det Samfundet, der skaber Jordværdierne. Hvis man paa et saadant Sted havde begyndt med Jordværdibeskatningen og derved holdt Jordværdien nede ved Nul, saa skulde jeg ikke have sagt det allerjæreste imod det; men i det Øjeblik, jeg har købt Jorden og betalt den med mine ved virkeligt Arbejde erhvervede Spareskillinger, saa benægter jeg, at Samfundet har Ret til bagefter at komme og sige: Det er alligevel min Jord, og jeg vil tage den fra dig til sidste Øre gennem Beskatning. At den maa beskattes, er en anden Sag. Alt her i Verden er inde under de almindelige Beskatningsregler. I det Øjeblik man vil være i Samfundet, maa man tage Del i Udgifterne til de Ting, som Samfundet finder det forsvarligt at tage